

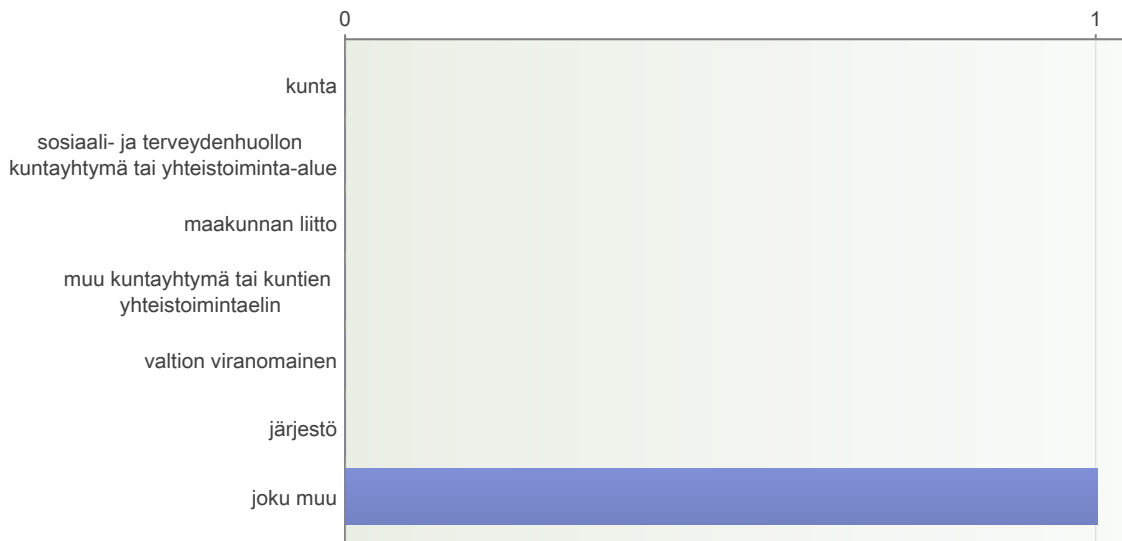
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Teemu Malmi	Teemu Malmi	teemu.malmi@aalto.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- Aalto-yliopiston professori

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä edellytykset on, jos valtio ei rahaa jakaessaan erehdy tukemaan heikommin menestyviä ja omia asioitaan tehottomasti hoitavia maakuntia yli tarveperusteisen laskentamallin antamien summien.

Tavoitteet voisivat olla huomattavasti kunnianhimoisemmatkin. Olemme lukuisissa selvityksissämme osoittaneet, että sekä sote-sektorin käyttämät resurssit että tuotetut palvelut vaihtelevat alueiden välillä merkittävästi, ja näitä eroja ei voi selittää väestön sairastavuudella ja muilla tarvetekijöillä kuin osittain. Mikäli maasamme toimijat kannustettaisiin ja / tai pakotettaisiin luopumaan palveluiden "ylituotannosta" ja hyödyntämään muualla kehitettyjä omaan toimintaan nähden tehokkaampia toimintamalleja, säästöjä olisi mahdollisuus saavuttaa jopa tuo 3 mrd aidosti, ei vain suhteessa ennustettuun menokehitykseen.

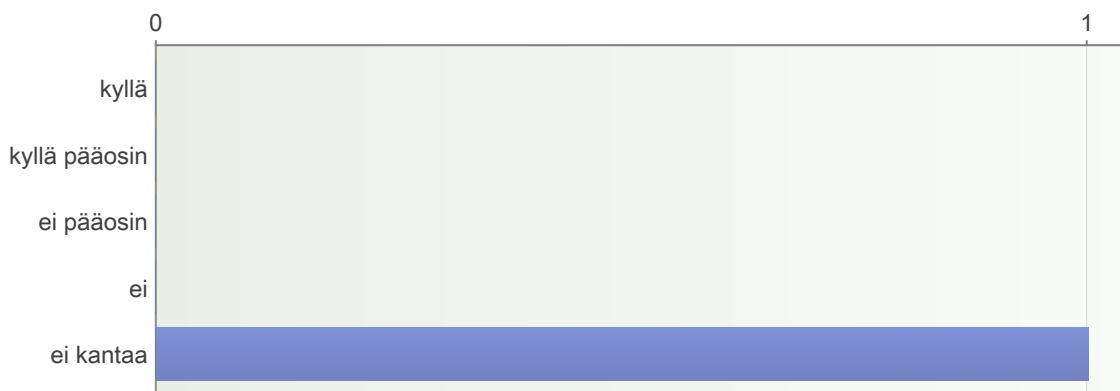
Maakuntien rahoitus perustuu alussa aikaisempiin kustannuksiin ja tästä siirrytään vähitellen kohti tarveperusteista rahoitusta. Tarveperusteinen rahoitusmalli on erittäin kannatettava. Ongelma tässä on se, että ennen kuin siihen on päästy, aikaa on kulunut tästä 7 vuotta. Selvityksiemme mukaan meillä olisi tästä hetkestä vuoteen 2025 mahdollisuus aidosti laskea sote-sektorin kuluja. Vuoden 2025 jälkeen kulujen kasvulle löytyy taas perusteita suurten ikäluokkien kuolemista johtuen.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

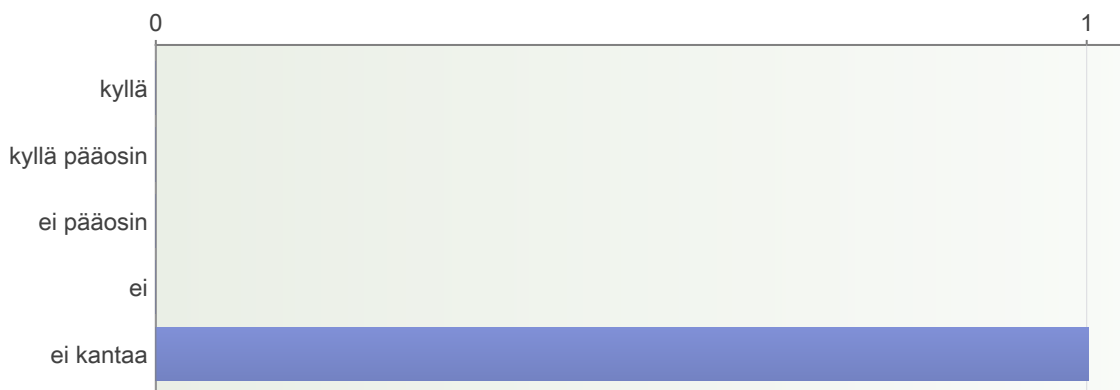
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

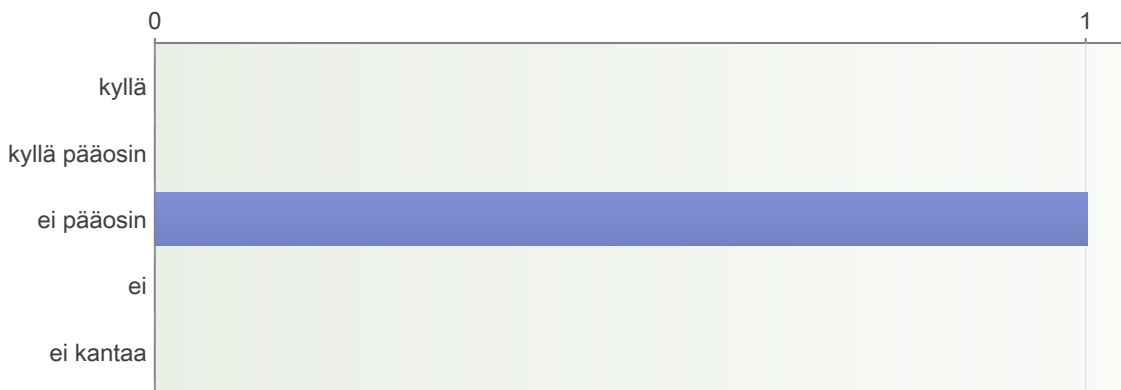
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

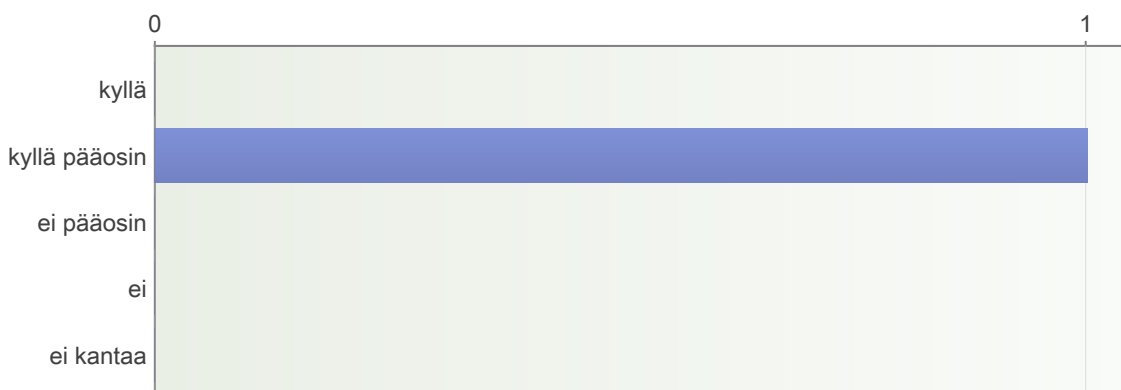

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- ks. kohta 9

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntien rahoituslain 7 pykälässä säädetään valtionavun mahdollisuudesta taloudellisissa vaikeuksissa oleville maakunnille. Käytännössä maakunnan poliittinen johto voi siis halutessaan elää yli varojen ja luottaa siihen, että valtio lopulta pelastaa maakunnan, jotta lakisääteiset palvelut tulee hoidettua. Valtion avusta tulisi säätää niin, että sitä voi saada vain rajoitetun ajan ja jos talouden ongelmat eivät ratkea, maakunnan asemaa arvioidaan ja se voidaan sulauttaa toiseen maakuntaan tai jakaa osiin ja osat sulauttaa muihin maakuntiin.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa olisi tullut tavoitella tilannetta, jossa poliittinen ohjaus keskittyy palveluiden järjestämiseen ja tuottamista ohjataan ensisijaisesti kunkin alan ammattilaisten toimesta. Nyt maakuntahallituksen vastuulla on omistajaohjaus, ja palvelulaitoksen hallituksen nimittää maakuntavaltuusto. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että maakunnan palvelutuotantoa harjoittavan yhtiön hallitus on lähtökohtaisesti poliittisin perustein valittu. Tämä voi johtaa siihen, kuten tähänkin asti Suomessa, että palvelutuotannon kokonaisuutta ei aina katsota siltä kannalta, mikä olisi tuotannollisesti ja taloudellisesti järkevää, vaan pyritään turvaamaan palveluiden tuotanto oman kunnan, maakunnan osan tai maakunnan alueella. On myös todennäköistä, että tämänkaltainen poliittisesti valittu hallitus pyrkii pitämään toimintaa omana eikä hyödynnä täysimääräisesti yksityisten yritysten kykyä hoitaa tehtäviä julkista tehokkaammin.

Palvelulaitoksen osalta omistajaohjauksen olisi voinut antaa suoraan maakuntajohtajalle, mikä olisi vahvistanut tämän tehtävän painoarvoa. Näin järjestävä taho määrittäisi lähinnä tarvittavien palvelujen laadun ja budjettiraamin ja maakuntajohtaja voisi nimittää palvelulaitoksen hallituksen, joka sitten valitsisi sille johtajan. Kaikkienensa maakuntajohtajan ja palvelulaitoksen johtajan paikkojen tulisi olla aidosti tulosvastuullisia toimia, jolloin johto vaihtuu, jos toiminta ei kehity toivottuun suuntaan.

Pykälässä 7 säädetään järjestämisvastuusta. Tässä olisi hyvä mainita erikseen se, että järjestäjällä on velvollisuus varmistaa, että tuotanto on kustannustehokasta.

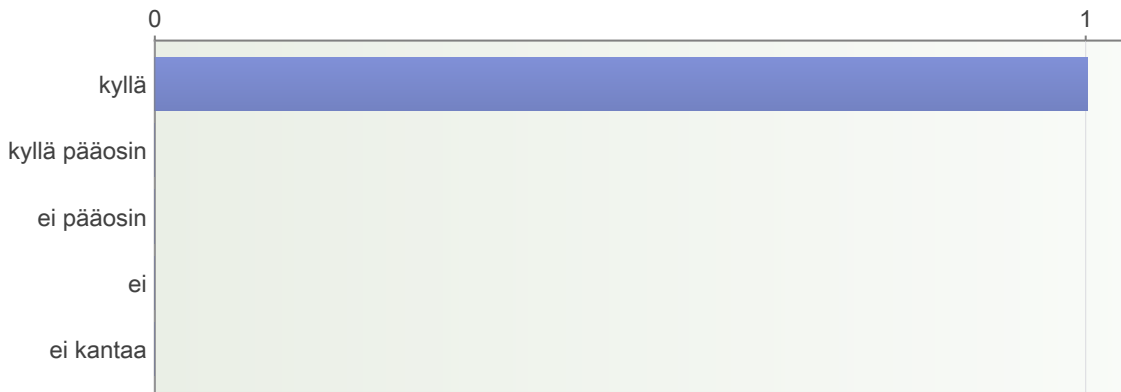
Pykälässä 35 säädetään maakuntastrategiasta. Myös tässä tulisi erikseen mainita, että strategiassa tulee huomioida maakunnan taloudellinen tilanne ja näköpiirissä oleva rahoitus. Julkiselta sektorilta on liian paljon kokemusta siitä, että strategioita tehdään irrallaan taloudesta.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täyttyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

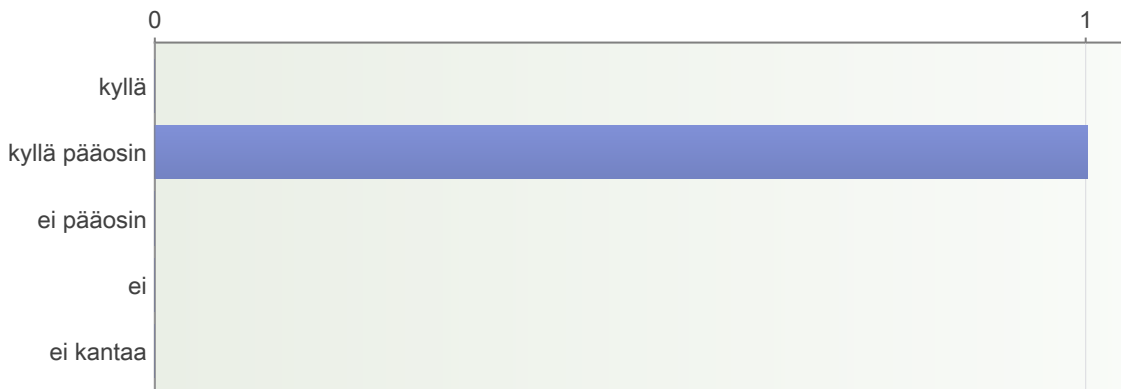

Avoimet vastaukset: kyllä

- palveluiden järjestämisen ja toteuttamisen aikajänne on pitkä, jolloin osapuolten on voitava olla varmoja siitä, että kukin maakunta hoitaa velvoitteensa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Nähdäkseni ovat asiakaslähtöisen integraation näkökulmasta. Integraation taloudellinen toimivuus riippuu paljon siitä, miten valinnanvapaus ja eri toimijoiden rahoitus tullaan järjestämään.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

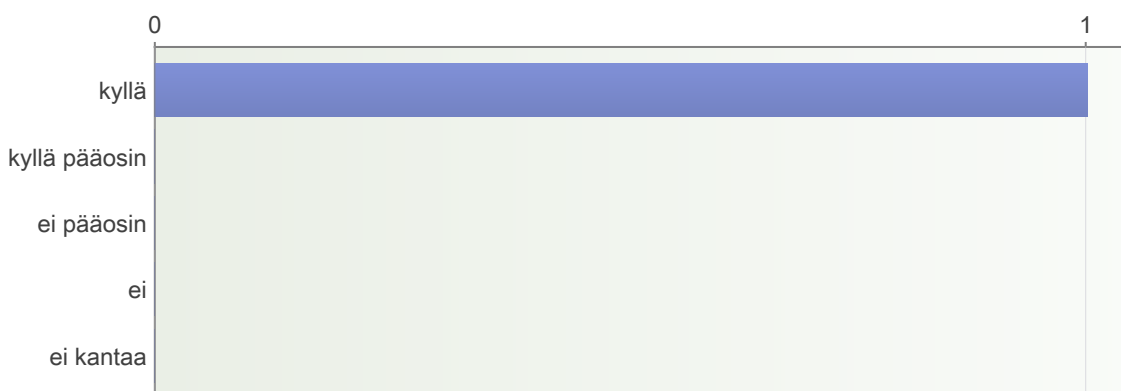

Avoimet vastaukset: kyllä

- Täysin perusteltua, sillä kun rahat tulevat valtiolta, ja kullakin maakunnalla on tavoitteena turvata kansalaisilleen mahdollisimman kattavat ja laadukkaat palvelut, valtion tulee kyetä ohjaamaan rahankäyttöä niin, että säästötavoitteet saavutetaan. Useissa sote-palveluissa markkinamekanismi ei toimi, kun aitoa kilpailua ei ole mahdollista luoda, jolloin keskitetty ohjaus tuottaa todennäköisesti seuraavaksi parhaan lopputuloksen.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Jos näitä ei eroteta, palvelut pyritään todennäköisesti pitkälti tuottamaan omana toimintana. Järjestely siis luo ainakin edellytyksiä kilpailulle. Lisäksi tämä mahdollistaa sekä järjestäjän että tuottajan toiminnan vertailun

muiden maakuntien vastaaviin.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Ehdoton edellytys kilpailun turvaamiseksi.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä 14 mainitaan, että sote-palvelustrategiassa määritetään tavoitteet palveluille. Tässä strategiassa tulisi määrittää myös se, miten varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevissa taloudellisissa raameissa. Tämä on tärkeää niin kauan kuin maakunta päättää rahan käytöstä mutta saa rahat valtiolta.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

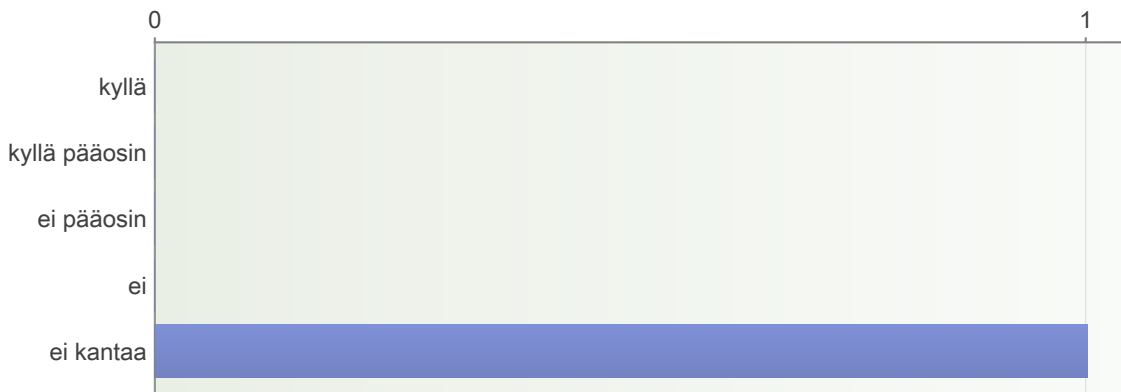

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymyksen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

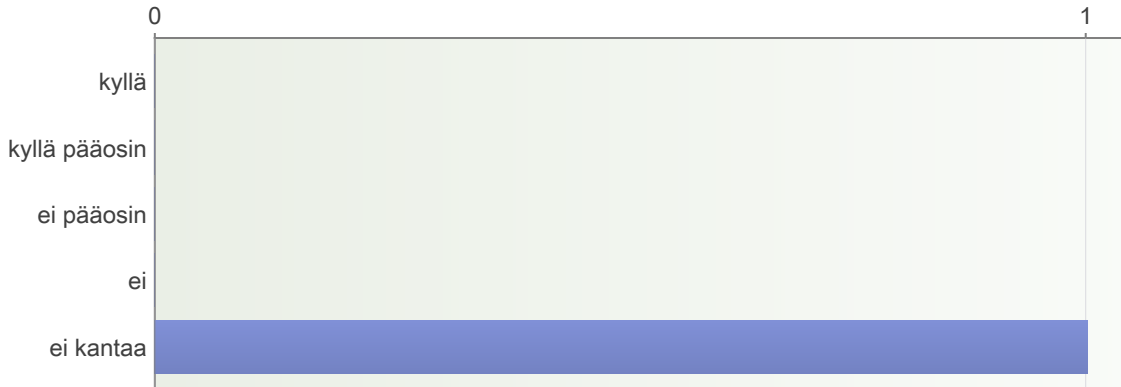
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

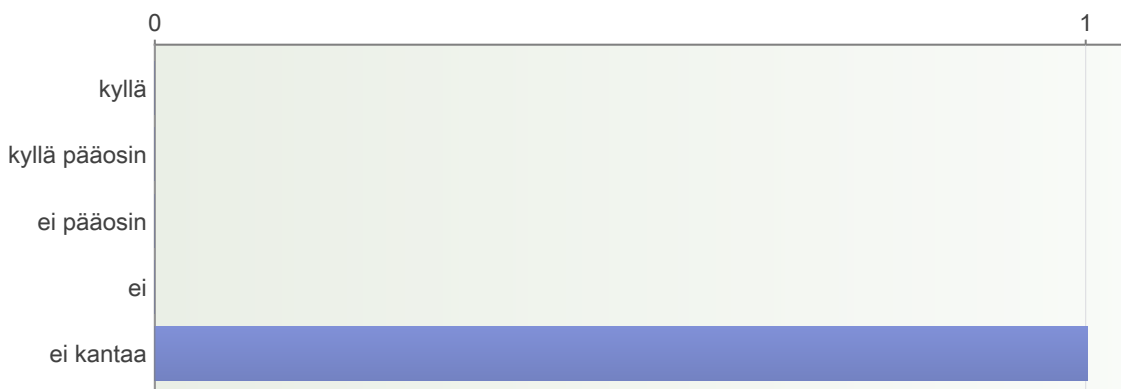
Avoimet vastaukset: ei kantaa

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

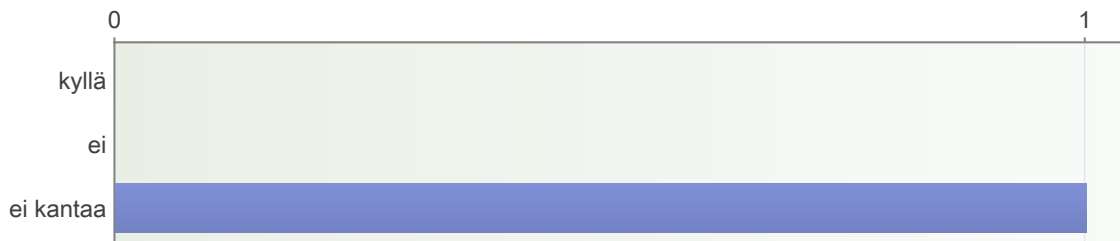
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

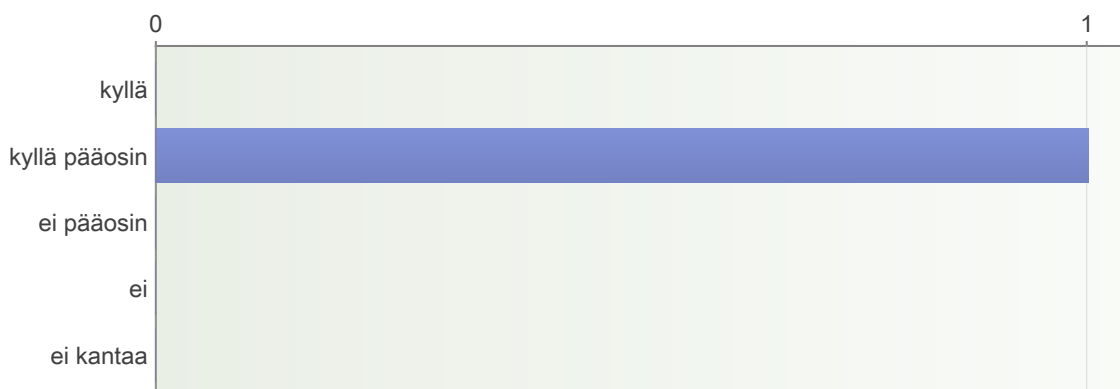
Avoimet vastaukset: ei kantaa

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tämä lienee ainoa keino, jolla kustannusten kasvua on mahdollista edes yrittää hallita. Sinänsä voisi ajatella, että ähtökohtaisesti maakunilla tulisi olla verotusoikeus, jolloin maakunnan johdon ollessa kyvytön hoitamaan palveluja taloudellisesti, paine kohdistuisi maakunnan asukkaisiin, eli äänestäjiin, ei valtioon ja valtion

välityksellä muiden maakuntien veronmaksajiin. Tällöin maakunnan asukkaat voisivat omalla äänestyskäyttämällä myös valita sen, että sote-palveluihin käytetään enemmän kuin tarvepohjaisesti nyt ehdotetussa mallissa lasketaan. Todennäköisesti maakuntien verotusoikeus johtaisi kuitenkin nykyisen kaltaiseen tilanteeseen, jossa menojen kehitystä ei pystytä hallitsemaan, joten säästötavoitteiden näkökulmasta ratkaisu on tarkoituksenmukainen.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

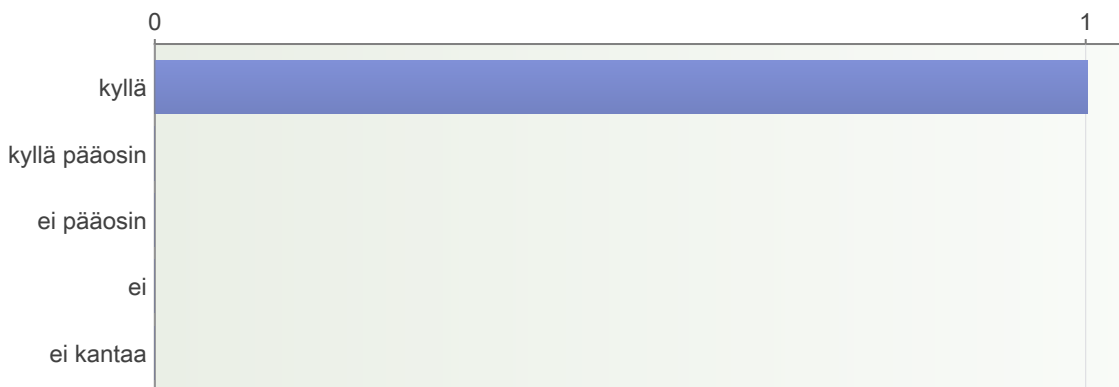

Avoimet vastaukset: kyllä

- Sote-sektorin resurssit ja suoritteet vaihtelevat maamme sisällä huomattavasti, joten jokaisella maakunnalla on sen omilla toimilla mahdollisuus tuottaa nykyisiäkin palveluja selvästi nykyistä edullisemmin.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

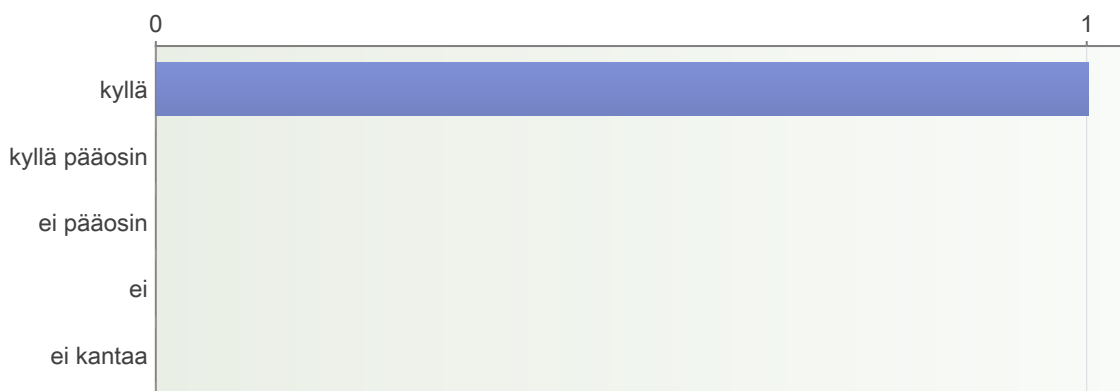

Avoimet vastaukset: kyllä

- Vaikuttavat perustelluilta, vaikea ottaa kantaa ilman että asiaan perehtyisi syvällisesti

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

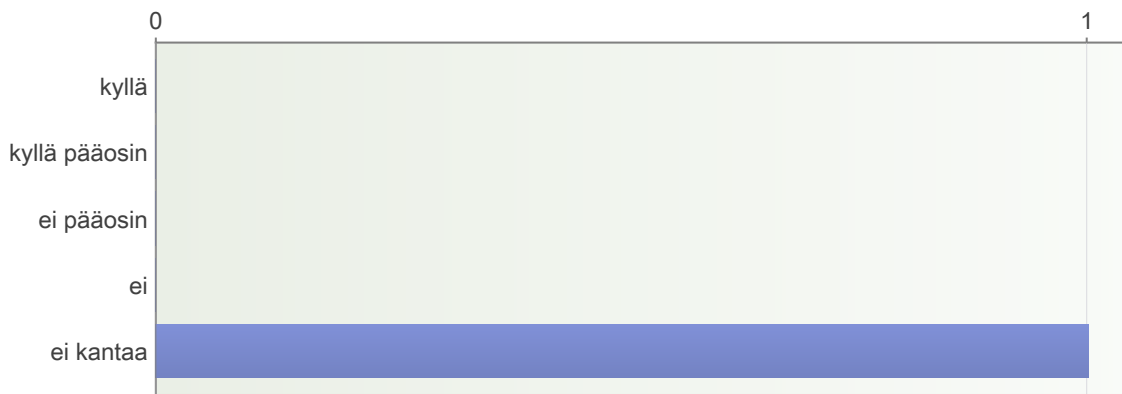
- Se on varmasti riittävä, ongelma on pikemminkin se, että nyt valittu malli, jossa rahan jakaminen perustuu nykyiseen kustannustasoon ei pakota rakenteellisiin uudistuksiin riittävän nopeasti. Kuten todettu, kustannuksiin olisi mahdollisuus vaikuttaa aidosti alentavasti, jos vain uskallusta ja tahtoa tehdä ”ikäviä” päätöksiä löytyisi.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

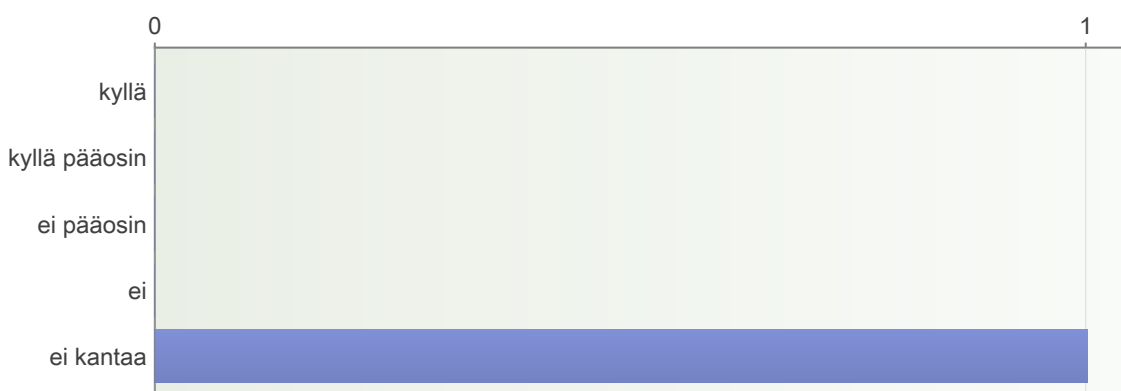
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

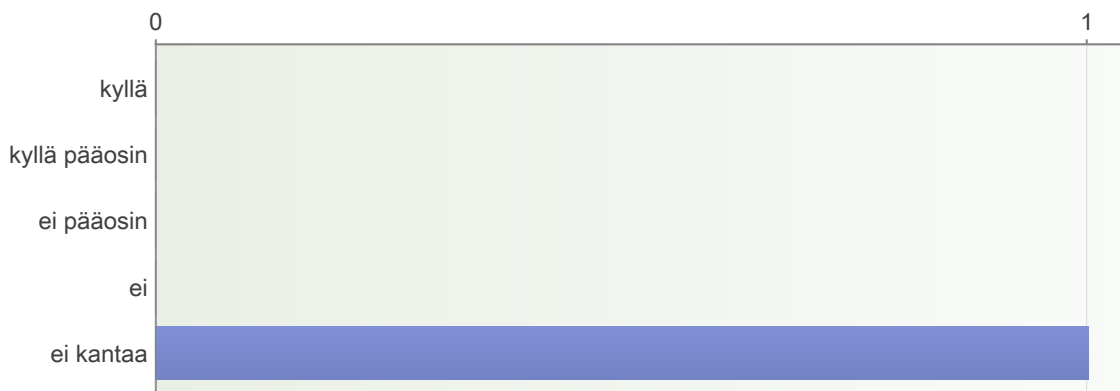
Avoimet vastaukset: ei kantaa

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

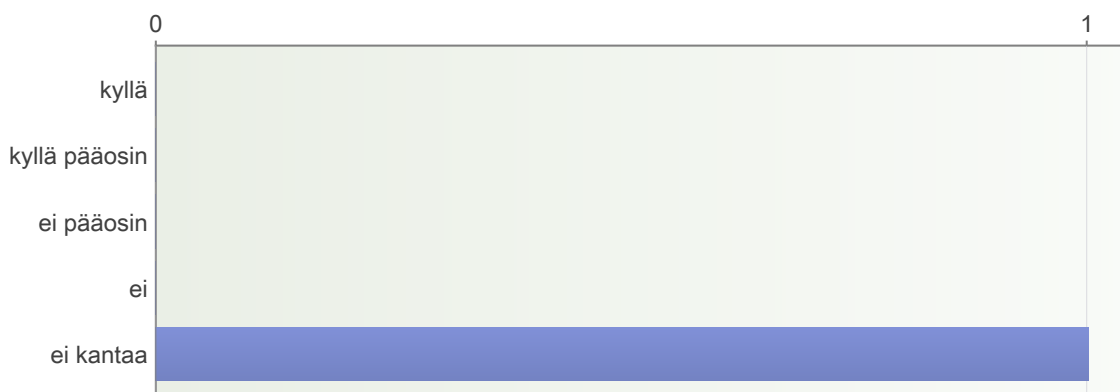
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä on, potentiaalia säästöihin on runsaasti enemmän kuin mihin nyt pyritään.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.